

Temps de concursos

L'actual situació de crisi ha repercutit directament en una de les fonts d'entrada d'encàrrecs als despatxos: els concursos.

Aquest 2008 la massificació de les llistes d'inscrits en qualsevol concurs és una característica generalitzada. Tot i així, les convocatòries no minven i es continuen organitzant i difonent amb la mateixa frescor de sempre. Això sí, en un concurs obert d'àmbit estatal hi poden concórrer avui 500 aspirants.

A l'espectacular frenada del comportament de l'habitatge i, per tant, a la repercussió de menys encàrrecs (sobretot provinents del sector privat), s'hi afegeix l'increment habitual i progressiu de col·legiats. La conseqüència és clara: el pastís s'ha de repartir entre més comensals. El col·lectiu que no concursava gaire o ho feia de més a més en moments determinats, s'afegeix ara al que concursava regularment. Les llistes d'un concurs local en l'àmbit de l'administració principal de Catalunya poden tenir de forma habitual 160 aspirants.

Tot plegat amb el rerefons d'una nova llei de concursos i amb el que s'ha heretat dels darrers anys pel que fa a la redacció de bases, de vegades plenes d'incerteses o vicis.

L'increment de professionals concursants ha generat situacions en què l'oferta és molt superior a les necessitats de la convocatòria. És a dir, per a la realització, per exemple, d'equipaments petits o mitjans, els jurats han de valorar una quantitat d'arquitectura per a la qual sovint no disposen del temps necessari: podríem pensar que la sagnia d'esforç professional que representa aquesta situació qüestiona el model de concurs.

El temps que, d'altra banda, pot dedicar un jurat (més enllà de la seva capacitat tècnica) per valorar, suposem, la representació continguda en 300 DIN A1, queda ben lluny de la suma d'hores dedicades pels concursants a fer els treballs. No es tracta d'una qüestió d'àmbit moral. Cal saber si, en aquestes circumstàncies, s'està malbaratant la feina de l'arquitecte, amb el desprestigi consegüent davant la societat que això implicaria.

En general, els plantejaments dels concursos aboquen al treball desinteressat. Quina professió coneixem que, per tenir feina, n'hagi de regalar primer?

És cert que la política de compensacions intenta pal·liar aquesta situació, però estem parlant de no perdre-hi massa; ben poques vegades es dignifica el lliurament de les feines amb compensacions d'acord amb les hores dedicades.

The current situation of crisis has had a direct impact on one of the sources of commissions for architectural offices: competitions.

In 2008, massive growth in the numbers on the lists of entrants registering for any competition is a generalised trait. Even so, calls for entries remain undiminished and competitions are still being organised and publicised as breezily as ever. Nonetheless, an open, countrywide competition today may find some 500 hopefuls competing.

Added to the spectacular deceleration in housing activity and the corresponding repercussion of less commissions (especially from the private sector), is the usual and progressive increase in licensed architects. The consequence is clear: the cake has to be cut into more pieces. Groups that didn't compete very often or only at certain times, are now there with the groups that compete regularly. Lists for a local competition within the main administration spheres in Catalonia may usually expect around 160 candidates.

The scenario is completed with the background of a new tender law and the legacy of recent years in terms of the wording of conditions, sometimes plagued by lack of clarity or errors.

The increase in the number of professionals competing has led to situations where supply is much greater than the needs of the competition. For the execution of small- or medium-sized facilities, for example, juries must evaluate a quantity of architecture for which they often do not have enough time. We could think that the draining of professional effort caused by this situation brings the competition model into question.

The time, moreover, that a jury (beyond its technical capacity) may dedicate to evaluate, for example, the representation contained in 300 A1 pages, is far removed from the total sum of hours devoted by competitors to produce the work. This is not an issue of a moral nature. It is important to know whether, in these circumstances, the work of architects is not being squandered, with the consequent loss of prestige before society that such a situation would involve.

In general, the nature of the competitions encourages altruistic work. What profession do we know that, to get work, first of all has to give it away?

La actual situación de crisis ha repercutido directamente en una de las fuentes de entrada de encargos en los despachos: los concursos.

Este 2008 la masificación de las listas de inscritos en cualquier concurso es una característica generalizada. Aun así, las convocatorias no disminuyen y siguen organizándose y difundándose con el mismo frescor de siempre. Eso sí, en un concurso abierto de ámbito estatal pueden concurrir hoy 500 aspirantes.

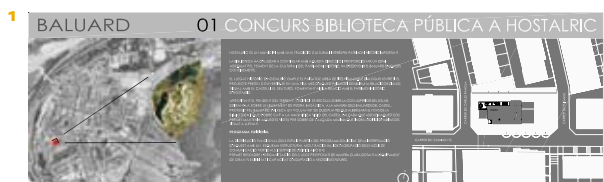
Al espectacular frenazo del comportamiento de la vivienda y, por lo tanto, a la repercusión de menos encargos (sobre todo procedentes del sector privado), se añade el incremento habitual y progresivo de colegiados. La consecuencia es clara: hay que repartir el pastel entre más comensales. El colectivo que no concursaba demasiado o lo hacía sólo en momentos determinados, se suma ahora al que concursaba regularmente. Las listas a un concurso local en el ámbito de la principal administración de Cataluña pueden contar de forma habitual con 160 aspirantes.

El escenario se completa con el trasfondo de una nueva ley de concursos y con la herencia de los últimos años por lo que respecta a la redacción de bases, a veces plagadas de incertidumbres o vicios.

El incremento de profesionales concursantes ha generado situaciones en las que la oferta es muy superior a las necesidades de la convocatoria. Es decir, para la realización, pongamos por caso, de pequeños o medianos equipamientos, los jurados deben valorar una cantidad de arquitectura para la que a menudo no disponen del tiempo necesario. Podríamos pensar que la sangría de esfuerzos profesionales que supone esta situación cuestiona el modelo de concurso.

El tiempo que, por otra parte, puede dedicar un jurado (más allá de su capacidad técnica) para valorar, por ejemplo, la representación contenida en 300 DIN A1, queda muy lejos del sumatorio de horas dedicado por los concursantes a realizar los trabajos. No se trata de una cuestión de ámbito moral. Hay que saber si, en estas circunstancias, no se estará malgastando el trabajo del arquitecto, con el consiguiente desprestigio ante la sociedad que dicha situación conllevaría.

El general, el planteamiento de los concursos fomenta el trabajo desinteresado. ¿Qué profesión conocemos que, para tener trabajo, deba regalarlo primero?

1 *Concurs obert per a la Biblioteca Pública d'Hostalric (la Selva)* 114 presentats, 3 A1. Guanyadors: Abad, Altàbàs, Àlvaro, Raventós Arquitectes SCP.

2 *Concurs obert de projectes per al nou mercat de Sanchinarro (Madrid)* 500 incrits, 191 presentats, 3 A1. Guanyador: Mute Arquitectura, SL

Si per a un despatx professional un concurs li representa, per exemple, 200 hores de recerca i feina, quantes hores es desapofiten en concursos oberts amb més de 100 participants? Més de 20.000 hores d'arquitecte? La feina de 10 arquitectes durant un any?

És raonable que el cost del concurs per al conjunt de la professió dels arquitectes sigui del mateix ordre que el de l'edifici que cal construir?

Caldria treballar per cercar unes garanties mínimes, molt especialment en les convocatòries que vénen de l'administració local:

1. Bona definició de l'encàrrec i claredat de la demanda. No serien admissibles concursos basats en promeses electorals o convocats en períodes propers a la celebració d'eleccions. Els concursos amb deficiències a les bases impossibiliten construccions futures. El guanyador d'un concurs hauria d'aspirar a un encàrrec concret en un temps raonable. La resta genera suspicàcies o desconfiança en el model.

2. Garantia d'equilibri entre la dedicació i la compensació: el format i el temps de què disposen els concursants hauria de ser directament proporcional a la indemnització econòmica, per sobre de les compensacions estàndards preconcebudes.

3. Criteris de preselecció amb garanties de qualitat, variables en funció de l'encàrrec i de l'experiència i equilibrats amb altres paràmetres d'idoneïtat, amb vista a racionalitzar i limitar l'esforç professional que es demanda.

4. Garantia d'un jurat equilibrat entre professionals, tècnics i polítics, que disposi d'un període d'anàlisi suficient i del qual sorgeixi la redacció d'unes actes públiques prou argumentades.

5. Segons el model del concurs, admetre la possibilitat que els aspirants puguin defensar o explicar els seus projectes. En tot cas, que sigui possible per als jurats demanar aclariments o precisions si no disposen del temps per fer les valoracions. ♦

Mateu Barba i Sergi Serra

It is true that the compensations policy aims to alleviate this situation, but we are talking about not losing too much; rarely is the work delivered dignified by compensations that match the hours spent.

If, for a professional studio a competition represents, let's say, 200 hours of research and work, how many hours are not used to the full in open competitions with over 100 participants? Over 20,000 architect hours? The work of ten architects during a whole year? Is it reasonable that the competition's cost to the architectural professional a whole be approximately the same as that of the building to be constructed?

Work needs to be done on producing certain minimum guarantees, especially in calls for bids coming from the local administrations:

1. Good definition of the commission and clarity of the demand. Competitions based on electoral promises or organised in periods close to elections would not be admissible. Competitions with errors in their conditions make future constructions impossible. The winner of a competition should aspire to a specific commission within a reasonable deadline. Anything else generates suspicions or distrust of the model.

2. Guarantee of balance between dedication and compensation: the format and the time that competitors have available should be directly proportional to the financial compensation, above preconceived standard compensations.

3. Pre-selection criteria with guarantees of quality, variable according to the commission and experience and balanced with other parameters of suitability, with the aim of rationalising and limiting the professional effort demanded.

4. Guarantee of a judging panel that is balanced in terms of professionals, technical experts and politicians, that is given sufficient time for analysis and that produces sufficiently argued public minutes.

5. According to the competition model, admit the possibility of candidates defending or explaining their projects. In any case, judges should have the possibility of requesting clarifications or precisions if they do not have time to effect their own evaluations. ♦

Mateu Barba and Sergi Serra
Translated by Debbie Smirthwaite

Cierto que la política de compensaciones intenta paliar dicha situación, pero estamos hablando de no perder demasiado; pocas veces de dignificar la entrega de los trabajos con compensaciones ajustadas a las horas dedicadas.

Si para un despacho profesional un concurso representa, supongamos, 200 horas de investigación y trabajo, ¿cuántas horas se malogran en concursos abiertos con más de 100 participantes? ¿Más de 20.000 horas de arquitecto? ¿El trabajo de 10 arquitectos durante un año? ¿Es razonable que el coste del concurso para el conjunto de la profesión de los arquitectos sea del mismo orden que el del edificio a construir?

Habría que trabajar para buscar unas garantías mínimas, muy especialmente en las convocatorias que provienen de la administración local:

1. Buena definición del encargo y claridad de la demanda. No serían admisibles concursos basados en promesas electorales o convocados en períodos próximos a los comicios. Los concursos con deficiencias en sus bases imposibilitan construcciones futuras. El ganador de un concurso debería aspirar a un encargo concreto en un plazo razonable. Todo lo demás genera suspicacias o desconfianza en el modelo.

2. Garantía de equilibrio entre dedicación y compensación: el formato y el tiempo de que disponen los concursantes debería ser directamente proporcional a la indemnización económica, por encima de las compensaciones estándares preconcebidas.

3. Criterios de preselección con garantías de calidad, variables en función del encargo y de la experiencia y equilibrados con otros parámetros de idoneidad, con el objeto de racionalizar y limitar el esfuerzo profesional que se demanda.

4. Garantía de un jurado equilibrado entre profesionales, técnicos y políticos, que disponga de un período de análisis adecuado y del que surja la redacción de unas actes públicas suficientemente argumentadas.

5. Según el modelo del concurso, admitir la posibilidad de que los aspirantes puedan defender o explicar sus proyectos. En cualquier caso, posibilidad de los jurados de solicitar aclaraciones o precisiones si no disponen del tiempo suficiente para efectuar sus valoraciones. ♦

Mateu Barba y Sergi Serra
Traducido por Jordi Palou